در پرتو وحی

وسوسه‌های شیطانی و وعده‌های الهی در انفاق

«(ای مومنین هنگامی که می‌خواهید انفاق بکنید) شیطان شما را می‌ترساند (که مالتان کم شده و) فقیر می‌شوید. پس (شما به وسوسه‌های شیطان اعتنا نکنید زیرا او هرگز شما را به کارهای درست و شایسته دعوت نمی‌کند، بلکه همیشه شما را) به کارهای زشت و ناشایست (مثلا به سوی بخل و ترک انفاق) دعوت می‌کند. اما خداوند (در مقابل انفاق‌هایتان) به شما وعده آمرزش و افزایش رزق‌وروزی را می‌دهد (و خداوند از نعمت‌های وسیع خود، جای انفاق‌های شما را چندین برابر پر می‌کند زیرا قدرتش) وسیع (و وعده‌هایی که می‌دهد از روی علم) و دانایی است.» بقره- ۲۶۸

مقاله وارده

نقدی بر ایده له شدن فقرا زیر ریل توسعه

سید زکریا محمودی رجا*

چندی پیش یکی از استادان شناخته‌شده حوزه اقتصاد سیاسی در دانشگاه شهید بهشتی، که در فضای عمومی از او به عنوان نظریه‌پرداز توسعه و جهانی شدن نیز یاد می‌شود، در متنی که نه از انسجام نظری برخوردار بود و نه پشتوانه تجربی معتبر داشت، مدعی شد که گویا ریشه بسیاری از مشکلات کشور در این است که افراد برخاسته از طبقات اقتصادی ضعیف به مسئولیت‌های کلان رسیده‌اند. این روایت که لحنی قطعیت‌ساز و قضاوت‌محور داشت، تلاش می‌کرد میان تجربه فقر در کودکی و ناتوانی در اداره امور عمومی نوعی رابطه ذاتی و تغییرناپذیر برقرار کند؛ گویی داشتن گذشته‌ای ساده‌زیستانه، به خودی خود نشانه‌ای از بی‌کفایتی یا عقده‌مندی است و بنابراین مانعی طبیعی برای ورود فرد به عرصه تصمیم‌گیری کلان به شمار می‌آید.

در ادامه همین روایت، او چنین القا می‌کرد که اداره وزارتخانه‌هایی مانند امور خارجه یا اقتصاد باید منحصراً در اختیار افرادی باشد که از طبقات متوسط به بالا برخاسته‌اند؛ زیرا از نگاه او افراد فقیر، پس از رسیدن به قدرت، به‌دنبال رفع محرومیت‌های گذشته خود خواهند بود و این امر را در تضاد با شکوه ملی معرفی می‌کرد. چنین گزاره‌هایی، بدون ارائه داده، بدون اتکا به ادبیات تطبیقی توسعه، و بدون استناد به نمونه‌های موفق تاریخی، در قالب مجموعه‌ای از احکام کلی و فاقد پشتوانه مطرح شد؛ احکامی که عملاً فقر را به عنوان یک نقیصه اخلاقی و روان‌شناختی و ثروت را به عنوان ملاک عقلانیت و میانه‌روی سیاسی معرفی می‌کرد.

این ادعا، هنگامی که در معرض سنجش عقلانی و تجربه تاریخی قرار گیرد، چهره واقعی خود را آشکار می‌سازد: چهره یک «ایدئولوژی ممتازسالار» که در پوشش زبان علم، به بازتولید نابرابری ساختاری مشروعیت می‌بخشد. گزاره‌هایی از این دست، نه تنها فاقد بنیاد منطقی‌اند، بلکه کارکرد واقعی‌شان، انتقال بار بی‌کفایتی و خطاهای ساختاری از دوش شبکه‌های قدرت و ثروت بر دوش طبقات محروم است؛ شبکه‌هایی که طی دهه‌ها، به شیوه‌ای تقریباً نظام‌مند در خلق بحران، بازتولید تورم، تثبیت شکاف‌های طبقاتی، و ایجاد بازارهای غیرمولد و سوداگرانه نقش محوری داشته‌اند، اما در مقام پاسخگویی، در بهترین حالت خاموش، و در بدترین حالت طلبکار، مدعی‌العموم، و متهم‌کننده مردم‌اند.

این گفتمان، با مهارتی خاص، شرایط واقعی را معکوس می‌کند: خود منشأ بحران است اما با ژستی روشنفکرانه، بحران را به گردن فرودستان می‌اندازد؛ خود سال‌ها نسخه‌هایی را اعمال کرده که به تورم ساختاری، رکود مزمن، دلاری شدن معیشت و ریالی شدن درآمد، فرار سرمایه، و تعطیلی تولید منجر شده، اما در مقام تحلیل، این فجایع را بر دوش «فقدان نخبگان مرفه در رأس مدیریت» می‌گذارد. این همان وارونگی خطرناکی است که در ادبیات اقتصاد سیاسی به آن «اخلاق معکوس ممتازها» گفته می‌شود: ساختاری که در آن عامل بحران، خود را ناجی معرفی می‌کند و قربانی را مقصر.

در پشت این گفتار، یک دستگاه نظری ریشه‌دارتر نهفته است: دستگاهی که توسعه را پدیده‌ای ذاتاً خون‌ریز و طبقه‌سوز تصویر می‌کند. بارها، چه در لفافه و چه آشکار، گفته‌اند که «فرآیند توسعه ناگزیر است عده‌ای را زیر چرخ‌های خود له کند» و این «هزینه اجتناب‌ناپذیر مدرن شدن» است. این همان بازتولید دست‌چندم روایت‌های آدام اسمیتی - شیکاگویی است، آن‌هم بدون درکِ بستر تاریخی، نهادی، اخلاقی و سیاسی آن. «دست نامرئی»، اینجا به دست کاملاً مرئی شبکه‌های رانت و قدرت تبدیل می‌شود؛ دست نامرئی‌ای که نه خودجوش است و نه نظم‌آفرین، بلکه محصول سفته‌بازی، بدهی‌سازی، خلق پول بانکیِ بی‌پشتوانه، انتقال نقدینگی به بازارهای غیرمولد، و آویختن معیشت مردم به نوسانات بورس لندن و نیویورک است.

مشکل اما فقط اجرا نیست؛ زبان هم آلوده شده است. هرگونه مقاومت اجتماعی، هرگونه اعتراض علمی به سوداگری، هرگونه نقد اخلاقی به تبعیض، و هرگونه افشاگری نسبت به رانت‌ها، با برچسب «پوپولیستی»، «هیجانی»، «ضد توسعه» و حتی «غیرعلمی» خفه می‌شود. این خشونت زبانی، ابزار همان شبکه‌ای است که می‌خواهد هر نقدی را، پیش از شنیده شدن، بی‌اعتبار کند. در نظام معنایی آنان، مردم همیشه یا کم‌دانند، یا هیجانی، یا حسود؛ و ممتازها همیشه دانا، منطقی، و صاحب «چشم‌انداز کلان».

از منظر شرع نیز این منطق گرفتار تناقضی بنیادین است. در سنت اسلامی، قدرت بدون عدالت، مساوی است با ظلم؛ و ظلم، نه از فقر برمی‌خیزد و نه از ساده‌زیستی، بلکه از ثروت بدون مسئولیت، از قدرت بدون نظارت، و از امتیاز بدون تقوا. قرآن، فرعون را نه به دلیل فقیر بودن، بلکه به دلیل ثروت انباشته و سلطه متکبرانه طرد می‌کند. منطق امام علی آن است که «حق، حقِ ضعفا است»، و بحران‌ها آزمونی برای قدرت‌اند نه برای فقرا. چگونه می‌توان در چنین سنتی گفت که «طبقه ضعیف تجربه‌کننده فقر، فاقد توان اداره» است؟ این سخن با روح عدالت‌محور اسلام، بیگانه و به لحاظ هنجاری نامشروع است.

دستگاه فکری مورد اشاره، از منظر فرهنگ و تمدن ایرانی نیز برخلاف بنیان‌های هویتی این سرزمین است. تاریخ ایران، تاریخ قیام اقشار پایین علیه سلطه‌طلبی طبقات ممتاز است؛ تاریخ دهقانانی که اقتصاد ایران را قرن‌ها بر دوش داشتند؛ تاریخ کارگرانی که مدرنیزاسیون صنعتی را ممکن کردند؛ تاریخ عشایری که از مرزها دفاع کردند؛ تاریخ بازاریانی که استقلال اقتصادی را حفظ کردند؛ و تاریخ روستازادگانی که بیشترین سهم را در رشد علمی، امنیتی، عمرانی و دفاعی جمهوری اسلامی برعهده داشته‌اند. ادعای «ناتوانی فقرا» در این سرزمین، نه فقط نادرست، بلکه ضد تاریخی است.

در افق انقلاب اسلامی، این ادعا حتی غیرقابل تصور است. انقلاب اسلامی طرحی برای بازگرداندن «اقتصاد به مردم» بود، نه برای سپردن آن به طبقات ممتاز. آنچه با نفوذ تفکرات التقاطی، وارداتی و تکنوکراتیک اتفاق افتاد، انحراف از همین افق بود: انتقال تدریجی راهبری اقتصاد از «ارزش‌های عدالت‌محور» به «نسخه‌های نخبه‌محور» که محصول آن چیزی شد که امروز شاهد آن هستیم: اقتصاد دلاری اما درآمد ریالی؛ رشد ظاهری اما رفاه فروپاشیده؛ بازارهای پرهیجان اما جامعه بی‌قدرت؛ و شبکه‌هایی که مسئول بحران‌اند اما طلبکار نیز هستند.

در هر بحران، از جنگ تا زلزله، از سیل تا سازندگی، از امنیت تا علم، کسانی که کشور را نگه داشته‌اند همان طبقات نامرئی در گفتمان ممتازسالاران‌اند: کارگران و کشاورزان، مرزنشینان و روستاییان، دانشجویان کم‌برخوردار، رزمندگانِ زیست‌جهان ساده، مهندسان و تکنیسین‌هایی که از دل محرومیت برخاسته‌اند و ستون فقرات صنایع امنیتی و عمرانی ایران را ساخته‌اند. آنان صاحبان واقعی این مرز و بوم‌اند؛ نه آنان که بحران را تولید می‌کنند و بعد در مقام تحلیلگر از بالا به مردم می‌گویند «فقرا نباید مدیر شوند».

مشکل این کشور، کمبود مدیر در طبقه ضعیف نیست؛

مشکل، فراوانی مدیرانی است که از متن درد و زیست واقعی جامعه بیگانه‌اند.

مشکل، #فقر- معرفتی در سطوح تصمیم‌سازی است، نه فقر اقتصادی در گذشته مدیران.

مشکل، #سلطه-تفکر-وارداتی و بی‌تجربه است، نه حضور فرزندان محرومان.

این سرزمین را صاحبان واقعی‌اش نگاه داشته‌اند؛ آنان که ریشه در خاک دارند نه در شاخص‌های بورس نیویورک.

---

* عضو گروه علوم سیاسی دانشگاه شهید چمران اهواز، معاونت فرهنگی بسیج اساتید استان خوزستان....

همزمان با روز دانشجو صورت گرفت

گفت‌وگوی صمیمانه مسئولان با دانشجویان

همزمان با روز دانشجو، مقامات عالی‌رتبه کشوری و لشکری در دانشگاه‌ها حاضر شدند و با دانشجویان به گفت‌وگوی صمیمانه و مستقیم درباره مسائل کشور پرداختند. این مراسم فرصتی برای طرح دیدگاه‌ها، انتقادات و پیشنهادهای دانشجویان و پاسخگویی مسئولان فراهم کرد.

همزمان با روز دانشجو، آیین بزرگداشت این روز (۱۶ آذر) در دانشگاه‌های کشور برگزار شد و جمعی از مقامات عالی‌رتبه کشوری و لشکری با حضور در میان دانشجویان، به گفت‌وگوی صمیمانه با آنان پرداختند. در این مراسم، نمایندگان تشکل‌ها، انجمن‌ها و شوراهای دانشجویی فرصت یافتند دیدگاه‌ها، انتقادات و پیشنهادهای خود را به صورت مستقیم با مسئولان مطرح کنند و از نزدیک پاسخ مسئولان را بشنوند.

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور؛ حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه؛ محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی؛ علیرضا زاکانی، شهردار تهران؛ سرلشکر سید عبدالرحیم موسوی، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح؛ سرلشکر پاسدار محمد پاکپور، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و سعید جلیلی، عضو شورای عالی امنیت ملی، از جمله مقامات حاضر در این مراسم بودند که ضمن شنیدن دیدگاه‌های دانشجویان، به بحث و تبادل نظر پیرامون مسائل روز کشور پرداختند.

این حضور همزمان با تاکید بر اهمیت مشارکت دانشجویان در فرآیند تصمیم‌گیری و اصلاح امور کشور، فرصتی برای تبادل دیدگاه‌ها و تقویت تعامل میان نسل جوان و مسئولان ارشد ایجاد کرد.

دانشجویان نیز با طرح موضوعات مختلف از حوزه آموزش، اقتصاد، عدالت اجتماعی و مسائل فرهنگی، خواستار شفافیت و پاسخگویی مسئولان شدند.

پزشکیان:

هر جوانی که بتواند مملکت را آباد کند بسیجی است

رئیس‌جمهور با تأکید بر نقش فعال مردم و جوانان در پیروزی ایران در جنگ تحمیلی، اظهار داشت: هر جوانی که در آبادانی کشور مشارکت کند، بسیجی واقعی است.

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور یکشنبه (۱۶آذر) در آیین روز دانشجو که در محل دانشکده علوم پزشکی دانشگاه شهید بهشتی تهران برگزار شد، با بیان اینکه باید با منطق و بدون توهین کردن به دیگران سخن بگوییم، گفت: به یکدیگر تهمت و طعنه نزنیم، انگ نچسبانیم و یکدیگر را خراب نکنیم، چرا که اگر چنین کنیم ظالم هستیم.

پزشکیان خطاب به دانشجویان اظهار داشت: همه می‌دانیم که در انتخابات ۵۰ درصد مردم پای صندوق رأی نیامدند و آن ۵۰ درصد دیگر نیز با اکراه در انتخابات شرکت کردند و این اتفاق یک پیام روشن داشت، اینکه اگر ایران را می‌خواهیم و کشورمان را می‌خواهیم بدانیم همه کسانی که آمدند و نیامدند، برای ایران‌مان هستند.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه همه باید به میدان بیایند تا مشکلات را حل کنیم، تاکید کرد: همه ما در ایجاد مشکلات امروز مقصر هستیم، چپ یا راست، با تفاوت یا بی‌تفاوت ما هستیم و بودیم که باید پاسخگو باشیم. ناترازی‌ها در حوزه‌های مختلف برق، آب، پول، محیط زیست و فرهنگی تازه به‌وجود نیامده است، ناترازی فرهنگی مدت‌هاست که ادامه دارد، یک حرف می‌زنیم و طور دیگری رفتار می‌کنیم.

وفاق و همدلی راه‌حل مشکلات کشور

پزشکیان راه‌حل مشکلات کشور را وفاق و همدلی دانست و تصریح کرد: اطمینان دارم تمام دانشجویانی که امروز پشت این تریبون حاضر شدند و سخنان خود را مطرح کردند، به فکر اصلاح مملکت هستند. اما هر یک از زاویه دید و نگاه خود مسئله را بیان می‌کنند. ما نیز تلاش می‌کنیم دیدگاه‌های مختلف را در حد امکان اجرائی کنیم اما مشکلات به‌سادگی قابل حل نیست.

اجرای عدالت در دادن سهم مردم از بیت‌المال

رئیس‌جمهور با اشاره به صحبت یکی از دانشجویان که گفته بود «شما قول دادید بنزین را گران نکنید!»، عنوان داشت: من قول دادم که عدالت را اجرا کنم؛ در حال حاضر ۴ میلیارد دلار بنزین با نرخ ۶۰ هزار تومان وارد می‌کنیم و با نرخ یک هزار و ۵۰۰ تومان می‌فروشیم، این درحالی است که نمی‌توانیم معیشت اکثریتی که امکان بهره‌برداری از این امکان (بنزین) را ندارند تامین کنیم.

پزشکیان تاکید کرد: آیا این درست است که با محدودیت‌ها برای تامین ارز، همچنان مبالغ هنگفتی را صرف تامین بنزین کنیم درحالی که ارز کافی برای تامین کالاهای اساسی نداریم؟ ارز و بنزین باید به تمام کسانی که در این مملکت زندگی می‌کنند، به صورت برابر اختصاص پیدا کند نه اینکه یک عده که بیشتر مصرف می‌کنند، بیشتر بهره‌مند شوند.

وی با اشاره به مصوبه دولت در خصوص اصلاح قیمت بنزین، خاطرنشان کرد: سال‌های گذشته برای کالاهای اساسی ۱۵ تا ۱۸ میلیارد دلار هزینه می‌شد؛ الان ما فقط ۸ میلیارد دلار تا پایان سال در اختیار داریم.

رئیس دولت چهاردهم گفت: با برنامه‌ریزی‌های انجام شده بودجه سال آینده نسبت به بودجه امسال فقط ۲ درصد رشد خواهد داشت، در حالی که تورم ما ۳۰، ۴۰ یا ۵۰ درصد است، تا جایی که ممکن بوده از خودمان شروع کرده‌ایم و سعی کرده‌ایم با صرفه‌جویی هزینه‌ها را کاهش دهیم.

عامل اصلی تورم؛ دولت، مجلس و بانک‌ها

پزشکیان با تاکید بر اینکه عامل اصلی تورم دولت، مجلس و بانک‌ها هستند، گفت: منابع ما محدود است اما توقعات ما نامحدود است؛ من خودم نماینده مجلس بودم اما نمایندگان قانون تصویب می‌کنند در حالی که پولی برای اجرای آن وجود ندارد و لذا پول بدون پشتوانه چاپ می‌شود و تورم ایجاد و فشار زیادی به فقرا، کارمندان و حقوق‌بگیران وارد می‌شود، یعنی ما با تعهداتی که پشتوانه مالی ندارد، عملاً از جیب همین مردم برمی‌داریم.

وی افزود: هفت هزار همت یعنی هفت میلیون میلیارد تومان پروژه نیمه‌تمام در کشور داریم؛ پروژه‌هایی که کلنگ خورده‌اند اما نیمه‌کاره رها شده‌اند. با این حجم پروژه روی زمین مانده، باز هم می‌خواهیم پروژه جدید امضا کنیم؟ ما اعلام و تاکید کرده‌ایم که پروژه جدید نمی‌پذیریم و وعده غیرواقعی به مردم نمی‌دهیم.

رئیس‌جمهور ادامه داد: نباید به مردم وعده بیجا و غلط بدهیم، پروژه‌ها باید اولویت‌بندی و انجام شوند، اگر انجام ندادیم ما را محاکمه کنید.

جز خدا و مردم امیدی به هیچ‌کس ندارم

پزشکیان با اشاره به اظهارات و انتقاداتی که طی روزهای گذشته در خصوص مذاکره با آمریکا مطرح شده است، تاکید کرد: جز خدا و مردم کشورم به هیچ‌کس امیدی ندارم. اینکه فکر کنیم کسی در بیرون از این سرزمین می‌خواهد به ما کمک کند، خیالی باطل است. باور و اعتقاد من این است که تنها باید به خدا و سپس به مردم خودمان تکیه کنیم.

وی خاطرنشان کرد: در سفرهای داخلی و خارجی - چه شرق و چه غرب - به این باور رسیدم که تنها باید به مردم عزیز کشور و خودمان تکیه کنیم و راه نجات از این مسیر می‌گذرد. ایران خانه ماست و همه ما متعلق به این خانه هستیم. همان‌گونه که نسبت به فرزندان و بستگان خود احساس مسئولیت می‌کنیم، موظفیم با تمام مردم ایران نیز با همان نگاه رفتار کنیم؛ نه بر اساس امر و نهی، نه با این تصور که باید دستور بدهیم و دیگران اطاعت کنند.

موضوع حجاب با دستور و تحکم حل نمی‌شود

رئیس‌جمهور با تاکید بر اینکه مسئله حجاب مسئله ساده‌ای نیست، گفت: حجاب با دستور و تحکم حل نمی‌شود و باید با اقناع عمل کنیم، همان‌طور که رهبر انقلاب تأکید دارند، این مسئله نیازمند کارِ اقناعی و فرهنگی است. همه مردم ایران همانند فرزندان منِ هستند، نمی‌توان با دعوا، تحکم و اجبار در هیچ موضوعی به نتیجه رسید بلکه باید مردم را قانع کرد و این اقناع، نیازمند کار، صبر، گفت‌وگو و تلاش جدی است.

وی تاکید کرد: در خانواده من حتی یک نفر هم بی‌حجاب یا غیرچادری نیست؛ اما معنایش این نیست که اگر کسی چادر ندارد، من باید با او برخوردی نامناسب داشته باشم. عزت، پاکدامنی، صداقت و راستی ارزش‌هایی انسانی‌اند و همه انسان‌ها ذاتاً به این فضائل تمایل دارند، این‌طور نیست که اگر ظاهر کسی مطابق سلیقه من نبود، درباره او سخنانی دور از انصاف بگویم.

برای اجرای عدالت در کشور برنامه داریم

پزشکیان با بیان اینکه ۴۷ سال ادعا کردیم به دنبال پیاده‌سازی عدالت در جامعه هستیم، گفت: هرکس هم آمده همین را گفته. اما نتیجه چه شد؟ ما برای برقراری عدالت برنامه داریم؛ قدم اول این است که الان در همه روستاهایی که مدرسه ندارند، با کمک مردم مدرسه می‌سازیم.

رئیس‌جمهور اظهار داشت: هر فرد، گروه و دانشگاهی که ادعا دارد می‌تواند اقتصاد، صنعت یا کشاورزی را سامان بدهد، ما میدان را برایش باز می‌کنیم که این کار را انجام دهند. مشکل ما نبود اختیار نیست، میدان عمل است.

وی با اشاره به اقدامات صورت گرفته در دولت چهاردهم برای توسعه انرژی‌های خورشیدی، گفت: تاکنون بیش از ۳ هزار مگاوات پنل خورشیدی نصب شده و بیش از ۴ هزار مگاوات را نوسازی کرده‌ایم. از سوی دیگر، نیروگاه‌های سیکل ترکیبی را وارد مدار کرده‌ایم و قرارداد ۸۰ هزار مگاوات پنل خورشیدی بسته شده و مراحل اجرای این کار در جریان است.

پزشکیان با تأکید بر نقش فعال مردم و جوانان در پیروزی ایران در جنگ تحمیلی، اظهار داشت: هر جوانی که در آبادانی کشور مشارکت کند، بسیجی واقعی است.

محسنی اژه‌ای در دانشگاه زنجان: مبارزه با فساد نه‌تنها کم نشده، افزایش هم یافته است

رئیس قوه قضائیه در جریان چهل و هشتمین سفر استانی خود از بدو تصدی ریاست دستگاه قضا در جمع دانشجویان دانشگاه زنجان حاضر شد و در نشستی صمیمانه پاسخگوی سؤالات آنها بود.

به گزارش مرکز رسانه قوه قضائیه، حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای در جمع دانشجویان دانشگاه زنجان گفت: در بحث مقابله با ناهنجاری‌های اجتماعی و مقوله عفاف و حجاب، من به عنوان رئیس قوه قضائیه یک سلسله اقداماتی را اتخاذ کرده‌ام، اما چنانچه سایر دستگاه‌ها همراهی نکنند و فقط دستگاه قضائی بخواهد با قوه قهریه وارد شود، کفایت نمی‌کند.

محسنی اژه‌ای ادامه داد: در دی ماه سال ۱۴۰۱ یعنی پس از وقایع پاییز آن سال، من در جلسه‌ای به برخی از مسئولان ذی‌صلاح هشدار و انذار دادم که باید برای مقوله عفاف و حجاب، تدبیر عاجلی را اتخاذ کرد، چرا که با گذشت زمان، در این عرصه ممکن است تحرکاتی صورت گیرد.

وی افزود: در نخستین روزهای فروردین ۱۴۰۲ نیز من دو جلسه را با مسئولان و دست‌اندرکاران مربوطه در حوزه‌های مختلف اعم از سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و امنیتی و انتظامی برگزار کردم و خطاب به آنان تصریح داشتم که من قوانین و مقررات ناظر بر حوزه عفاف و حجاب را احصاء کرده‌ام و معتقدم با همین قوانین و مقررات موجود می‌توان بالغ بر ۷۵ درصد به توفیق رسید و جلوی ناهنجاری‌ها را سد کرد؛ فی‌المثل تکالیف قانونی اصناف، فراجا و... را در آن جلسات تشریح کردم.

رئیس دستگاه قضا: در جریان جلسات مذکور، دستورالعملی چهار ماده‌ای نیز ابلاغ شد و مقرر شد دستگاه‌های اطلاعاتی به شناسایی جریانات سازمان‌یافته مروّج بی‌عفتی و بی‌حجابی و معرفی آنها به دستگاه قضائی و برگشت‌هایی در این زمینه با شورای نگهبان داشت. در نهایت، این مقوله به قانون تبدیل شد، اما هنوز ابلاغ نشده است.

رئیس قوه قضائیه درخصوص مقوله مبارزه با فساد بیان داشت: یکی از دانشجویان گرانقدر در سخنانش گفت که پرونده دو وزیر دولت سیزدهم خیلی سریع رسیدگی شد؛ من باید خطاب به این دانشجوی عزیز بگویم که رسیدگی به این پرونده دو سال به طول انجامید آیا دو سال زمانی سریع است؟ بسیاری از پرونده‌های بزرگ‌تر و قطورتر ما نیز در همین میزان به طول انجامیده است.

وی تصریح کرد: من می‌پذیرم که ما مشکل اطاله دادرسی داریم، اما به هیچ وجه این‌گونه نیست که در قوه قضائیه جدول زمانبندی برای مختومه کردن پرونده‌ها وجود داشته باشد. باید توجه داشت که بسیاری از پرونده‌ها نیاز به کارشناسی دارند و فرآیندهای کارشناسی بعضاً مدت طولانی به طول می‌انجامد. ما مدت‌هاست که به دنبال رفع مشکل طولانی شدن فرآیندهای کارشناسی در پرونده‌های قضائی هستیم و در این راستا تدابیری اتخاذ شده است.

قاضی‌القضات گفت: من از طرفداران برگزاری دادگاه‌های علنی و انتشار عمومی مفاد دادگاه‌ها هستم، اما باید توجه داشت که در این زمینه قانون برای ما محدودیت‌هایی وضع کرده است. من در طی دهه‌های گذشته بارها دادگاه‌های علنی برگزار کردم و می‌دانم که چقدر برگزاری دادگاه‌ها به صورت علنی برای دستگاه قضا و عموم مردم مفید است؛ همچنین معتقدم بازدارندگی این امر از انواع مجازات حتی مجازات اعدام بیشتر است. درخصوص انتشار عمومی مفاد دادگاه‌ها نیز باید خدمت شما دانشجویان گرانقدر بگویم که در مواردی قانون به ما این اجازه را نمی‌دهد تا زمانی که حکمی قطعی نشده جزئیات آن را نشر دهیم.

محسنی اژه‌ای اظهار داشت: شما دانشجویان مطالبه‌گر و دغدغه‌مند اطمینان داشته باشید که عزم قوه قضائیه در مسیر مبارزه با فساد جزم است و من اگر آمارهای این مقوله چه از حیث افراد محاکمه و مجازات شده و چه از حیث میزان ارزی و ریالی بازگشت به بیت‌المال را بگویم، متوجه می‌شوید که نه تنها از میزان مبارزه با فساد کاسته نشده بلکه افزوده نیز شده است. ما قاطعانه و بدون اغماض با فساد و مفسد مبارزه می‌کنیم، اما تلاش داریم این مبارزه ما تا حد ممکن کم‌هزینه و بدون فضاسازی باشد و به‌گونه‌ای باشد که فعالان سالم اقتصادی نهراسند و تامین امنیت سرمایه‌گذاری مخدوش نشود.

پیش از سخنان رئیس قوه قضائیه، رئیس دانشگاه زنجان و ۱۱ نفر از دانشجویان این استان به بیان دیدگاه‌ها و نقطه نظرات خود پرداختند.

قالیباف: دانشجو برای مقابله با تزریق ناامیدی طرح بنویسد

رئیس‌مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه امروز دشمنان در حال تزریق فرهنگ ناامیدی به کشور هستند، گفت: به دنبال ایرانی نازیستنی هستند تا اگر نتوانستند ایران را تجزیه کنند، آن را غیرقابل زیستن جلوه دهند؛ در این شرایط دانشگاه و دانشجو باید بسیج شوند و عقلانیت را محور قرار دهند و برای آینده طراحی کنند.

محمدباقر قالیباف، رئیس‌مجلس شورای اسلامی که صبح روز شنبه (۱۵ آذر ۱۴۰۴) به مناسبت روز دانشجو در مراسم «دانشجوی امروز؛ معمار فردا» در جمع دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد حاضر شد و ضمن تبریک میلاد باسعادت دخت نبی اکرم (ص)، حضرت فاطمه زهرا (س) را به دانشجویان حاضر در این جلسه از جمله بانوان و گرامیداشت روز دانشجو اظهار داشت: به عنوان یک مشهدی از حضور در جمع شما خرسندم و مفتخرم که در یک جمع دانشجویی حضور پیدا کرده‌ام و اغراق نمی‌کنم که این تجربه با سایر تجربیات متفاوت است. من جلسات متعددی در محیط‌های دانشگاهی داشتم و مشاهده کردم که فضای امروز این دانشگاه و نکاتی که دانشجویان مطرح کردند متمرکز به موضوعات و دغدغه‌های اصلی کشور بود و از این بابت از همه شما تشکر می‌کنم.

رئیس‌مجلس شورای اسلامی در ادامه به ارائه توضیحاتی درباره سؤالات مطرح شده دانشجویان پرداخت و گفت: یکی از چالش‌های اساسی ما رابطه میان دانشگاه با جامعه، صنعت، فناوری و مردم است که باید برطرف شود. بی‌شک حکمرانی و مسئولان در بسترسازی و تسهیل این کار نقش اساسی دارند البته اساتید دانشگاه نیز باید به این موضوع توجه ویژه داشته باشند اما با وجود کاستی‌ها، اینکه به این موضوع توجه نشده را نمی‌پذیرم ولی معتقدم سرعت ما در این حوزه کُند است.

وی در ادامه با بیان اینکه جایی که دانشگاه با میدان ارتباط برقرار کرده و علم به صورت کاربردی در دل جامعه آمده توانسته‌ایم اتفاقات بزرگی را رقم بزنیم، اظهارداشت: ما در حوزه مسائل علمی در حوزه فناوری و یارانه‌ای جهش‌های خوبی داشتیم. البته در حوزه زیرساختی اشکالاتی داریم اما فناوری و پیشرفت‌های علمی ما در این حوزه با تلاش جوانان رقم خورده است. این نتیجه ارتباط مستقیم دانشگاه و اساتید مربوطه با بازار و جامعه است.

قالیباف در ادامه با بیان اینکه ایران در حوزه هوافضا و موشکی و به خصوص برخی فناوری‌های این حوزه، جزء دو کشور نخست دنیاست و این به خاطر جوانانی است که در این حوزه فعالیت کرده‌اند، عنوان کرد: پیش از این حوزه هوافضا این‌گونه نبود و این پیشرفت از زمانی رقم خورد که درهای این صنعت به روی دانشگاه‌ها باز شد؛ البته زمانی ورود دانشگاهیان به سپاه به خاطر مباحث حفاظتی ممکن نبود و از سوی دیگر دانشگاه نیز اجازه ورود به حوزه نظامی را نمی‌داد از این رو بیرون از دانشگاه و بیرون از سپاه، تشکیلاتی را به راه انداختیم تا بتوانیم از توان علمی دانشگاه استفاده کنیم و به این پیشرفت رسیدیم، و البته نمونه دیگر این تلاش‌ها در حوزه هسته‌ای صورت گرفت.

وی در پاسخ به انتقاد یکی از دانشجویان مبنی بر عدم استفاده از دانشجویان توسط مجلس شورای اسلامی گفت: من طی سال‌های کار خود در مجلس همواره از هوشمندسازی، شفاف‌سازی، کارآمدسازی و مردمی‌سازی گفته‌ام که همه آنها باید گام به گام پیش برود و همواره به آن وفادار بوده‌ام. از بعد از جنگ در قرارگاه خاتم‌الانبیا (ص)، بسیج، هوافضا، ناجا، شهرداری و امروز در مجلس شورای اسلامی این را وظیفه خود می‌دانم که حتما مردمی‌سازی را دنبال کنم و مجلس باید با اولویت این کار را انجام دهند.

رئیس دستگاه تقنینی در همین زمینه با اشاره به فعالیت مجلس دانشجویی که دارای کمیسیون‌ها و دستورکارهای مخصوص به خود است، یادآور شد: در برخی از قانونگذاری‌ها در عرصه‌های مختلف از ظرفیت این مجلس دانشجویی استفاده شده است. همچنین امروز در حال گذراندن دوره‌های هفتم و هشتم مدرسه‌های حکمرانی در مجلس هستیم و برنامه هفتم که یک برنامه مسئله محور است از دل همین اقدامات کارشناسی و تاثیرات دانشگاه بیرون آمده است.

جنگ ۱۲ روزه پازلی از یک جنگ بزرگ‌تر و ادامه‌دارتری بود

قالیباف در بخش دیگری از سخنان خود بیان داشت: بی‌تردید جنگ ۱۲ روزه گذشته یکی از نقاط عطف تاریخ معاصر و نقطه آغازی برای ماست. این ۱۲ روز صرفا ۱۲ روز نیست بلکه پازلی از یک جنگ بزرگ‌تر و ادامه‌دارتری بود که رخ داد. به جز مباحث فناوری در این حوزه، باید بدانیم که این جنگ صرفا نظامی نیست. درست است که در این جنگ از ابزار نظامی استفاده شد اما این جنگ، جنگ اقتصادی، رسانه‌ای، فرهنگی، ذهنی و جنگ شناختی و ترکیبی است و ادامه دارد که باید به آن توجه کنیم. این جنگ از زمین و آسمان به ذهن و افکار جامعه به ویژه جوانان و در محیط‌های دانشگاهی منتقل شده است. اگر نسبت به کشور و انقلاب و ملت خود دغدغه‌مندیم باید به این موضوع توجه کنیم.

رئیس مجلس در ادامه با بیان اینکه امروز دشمنان در حال تزریق فرهنگ ناامیدی به کشور هستند، عنوان کرد: آنها به دنبال ایرانی نازیستنی هستند تا اگر نتوانستند ایران را تجزیه کنند، آن را غیرقابل زیستن جلوه دهند. در این شرایط دانشگاه و دانشجو نقش تاریخی دارد و ما نباید مانع ورود آنها باشیم، بلکه آنها باید بسیج شوند و عقلانیت را محور قرار دهند و برای آینده طراحی کنند.

وی افزود: عقل نظام مند برای تغییر ساختارهاست، اگر عقل نقادی وجود نداشته باشد، قطعا اشکالات و ضعف ساختارها احصاء نمی‌شود که این موضوع باید از سوی دانشگاهیان دنبال شود. عقل طراحی به این معناست که آینده از این طریق ساخته شود. ما باید بدانیم بازدارندگی تنها با حوزه نظامی صورت نمی‌گیرد و اگر تاب‌آوری و انسجام اجتماعی نباشد، موشک‌ها به تنهائی نتیجه نمی‌دهد و دیدیم که در طول جنگ، قلب یکایک مردم با ما بود و هسته سخت ما، قلب ۹۰ میلیون نفر ایرانی بود.

به گزارش ایسنا، قالیباف در ادامه با اشاره به مسئله محور بودن برنامه هفتم، خاطرنشان کرد: ما باید قدرت حل مسئله داشته باشیم و بدانیم اگر مشکلات را به مسائل تبدیل نکرده و این مسائل را به رسمیت نشناسیم نمی‌توانیم برای آنها راهکار پیدا کنیم و برطرف کنیم. حتی باید واقعیات تلخ در این زمینه را بپذیریم. ما در این زمینه دست همکاری به سمت شما دانشجویان و اساتید دراز می‌کنیم.

بقیه در صفحه ۱۱

هدیه به خوانندگان

حضرت آیت‌الله مهدوی کنی (ره): در فرهنگ اسلام، بهترین وسیله برای رفع کمبود یتیمان آن است که کودکان یتیم جزء عائله انسان قرار گیرند به طوری که خود را در ردیف اعضای خانواده و فرزندان آنان به شمار آورند.

اخبار ادبی و هنری

پرونده‌های جنگ ۱۲روزه در فصل سوم آقای قاضی

فصل سوم مجموعه تلویزیونی «آقای قاضی» با اتفاقات دفاع مقدس ۱۲روزه روی آنتن رسانه ملی می‌رود.

رئیس مرکز سیمرغ سیما در گفت‌وگو با خبرنگار کیهان گفت: یکی از توفیقات مجموعه «آقای قاضی» نزدیک بودن قصه‌های آن به مسائل و مشکلات مردم بود، لذا در فصل سوم این مجموعه هم تلاش شده است که سوژه‌ها و موضوعاتی انتخاب شوند که به زندگی روزمره مردم نز